

Su Topu Sporcularının Durumluk Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi

Ali YILDIRIM¹, Tugay YILMAZ²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, su topu sporcularının durumluk kaygı düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubunu su topu federasyonuna bağlı lisanslı sporcular oluşturmaktadır.

Yöntem: Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Spielberger ve arkadaşları tarafından 1964 yılında geliştirilen Türkçeye uyarlaması Öner ve Le Compte (1998) tarafından yapılan kaygı ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kişisel bilgilerin yüzdeler dağılımının belirlenmesinde frekans analizinden faydalanılmıştır. İstatistiki analizlerde nonparametrik testler uygulanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve Çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır ve anlamlılık düzeyleri $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Su topu sporcularının kaygı düzeyleri incelenmiş su topu sporcularının durumluk kaygı düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, uğraşılan başka spor dalı ve spor yılı değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda; yaş, cinsiyet, spor dalı değişkenlerinin sporcuların kaygı düzeyini etkilemediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Su topu, Sporcu, Durumluk kaygı

ABSTRACT

Investigation of State Anxiety Levels of Water Polo Athletes

Purpose: This research was conducted to examine the state anxiety levels of water polo athletes. The research group consists of licensed athletes affiliated with the water polo federation.

Method: In the study, personal information form and anxiety scale developed by Spielberger and his friends in 1964 and adapted to Turkish by Öner and Le Compte (1998) were used as data collection tools. Data obtained in the study were analyzed using SPSS 25.0 program. Frequency analysis was used to determine the percentage distribution of personal information. Nonparametric tests were applied in statistical analyses. Mann-Whitney U Test was used for pairwise comparisons and Kruskal-Wallis H Test was used for multiple comparisons and significance levels were taken as $p < 0.05$.

Results: The anxiety levels of water polo athletes were examined and it was determined that there was no statistically significant difference in the state anxiety levels of water polo athletes in terms of gender, age, education level, other sports branch and sports year variables ($p > 0.05$).

Conclusion: As a result of the research, it can be said that age, gender and sport branch variables do not affect the anxiety level of the athletes.

Keywords: Athlete, Sport, Water polo, State anxiety

GİRİŞ

Su topu, kısa sürede yapılan yüksek yoğunluklu hareketleri birleştiren, 15 saniyeden daha kısa süren patlayıcı kuvvet ile farklı yoğunluklarda devam eden hareketler ve aralarda

¹ Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi, Kilis, Türkiye. ORCID: 0000-0002-7626-5828, ali.yildirim2784@gmail.com. (Sorumlu Yazar).

² Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor, Kilis, Türkiye. ORCID: 0000-0003-3335-5361, tugayyilmaz027@gmail.com.

ortalama 20 saniyeden kısa süren düşük yoğunluklu yüklenmeler içeren, yüksek metabolik ihtiyaç gerektiren bir spor dalıdır. Bu spor, teknik-taktik beceriler ile biyomotorik özelliklerin ileri düzeyde kullanıldığı bir branştır (Royal ve ark., 2006). Sporcular, blok yapma, yükselme, sprint yüzmeye, top kontrolü ve çeviklik gibi hareketleri gerçekleştirmektedir. Su topu branşında, güçlü bir makas hareketiyle vücudu sudan yukarı itme ve su yüzeyinde kalma becerisi sağlanabilir. Bacakların dairesel hareketleri ile makas hareketi oluşur ve bu hareket, sporcuyu dikey konumda suyun üstünde tutacak kuvveti üretir. Bacaklar suyun altında dairesel bir hareketle çalışmaktadır (Yapıcı ve ark., 2017). İki yüzyıl kadar önceye baktığımızda Büyük Britanya'da su topuna benzer bir oyunun oynandığı görülmektedir (Çakıcı, 2006). Olimpiyat oyunlarında, takım sporları arasında en uzun süre yer alan branşlardan biridir (Yapıcı, 2012). Su topunun Avrupa ülkelerinde popüler olduğu söylenebilir. Zamanla ise dünya genelinde birçok ülke ve kıtada popülerliği artarak önemli bir spor dalı haline gelmiştir (Demirdöken, 2019). Günümüzde, su topu 7'si asil, 6'sı yedek olmak üzere toplam 13 oyuncu ile, 8'er dakikalık 4 devre halinde oynanmaktadır. Toplamda 32 dakika süren oyun boyunca takımların 2 mola hakkı bulunmaktadır. Devre araları 2 dakika, molalar ise 1 dakikadır (Çakıcı, 2006; Demirdöken, 2019).

Kaygı kelimesinin kökeni, eski Yunanca "anxietes" olup, endişe, korku ve merak anlamlarına gelmektedir. Kaygı kavramı psikoloji alanına yüzyılın ilk yarısında girmiş ve bu alandaki ilk araştırma ve çalışmalar 1940'lı yılların sonunda yapılmıştır. Freud, ruh bilimleri alanında kaygı terimini ilk kullanan ve bunu bir kavram olarak tanımlayan kişidir (Freud, 1996). Kaygının yoğunluğu ve düzeyi, pek çok faktöre bağlı olarak değiştiğinden, kaygının unsurları da farklılık gösterebilir. Başka bir deyişle, kaygı sabit bir durum değildir. İçsel ve kişisel faktörler, bireyin duygusal durumu, geçmiş deneyimler gibi unsurlar; dışsal ve durumsal faktörler ise müsabakanın başlamasına kalan süre, başarı beklentisi gibi durumları içerebilir (Correia ve Rosado, 2019). Yapılan araştırmalarda, kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin, başarı beklentisi ve yarışmalarda gerçekleşen pek çok olayı tehdit edici bir durum olarak algıladıkları, ayrıca kendilerini daha az becerikli ve yetenekli gördükleri, bu durumun da kaygı düzeylerinin yarışmaya doğru daha fazla arttığını ortaya koymuştur (Toy, 2021; Alpulu ve Yılgin, 2019). Kaygı, sporcuların davranışlarını ve doğru karar alma yeteneklerini olumsuz şekilde etkileyebilir. Kaygı seviyesi arttıkça, sporcu doğru kararlar vermekte zorlanır ve yeteneklerini sergilemekten uzaklaşır. Aşırı baskı altında olan sporcular, bazı yanlış hareketler yapabilirler. Optimal seviye üzerinde yaşanan kaygı durumu, sporcuların çok iyi yapabildikleri ve sorunsuz bir şekilde antrenmanlarda yapabildikleri hareketleri unutmalarına

yol açabileceği gibi, duygusal karışıklığa da neden olarak olumsuz hareketler yapmalarına sebep olabilir (Gümüş, 2002). Spor bilimcileri, sportif performansı artırmak amacıyla yoğun bir çaba sarf etmektedir. Yeni antrenman prensiplerini araştırmakta ve sporcuyla yüksek performansa ulaştırma çabaları devam etmektedir. Tüm bu araştırma ve arayışlar, spor performansında yalnızca fiziksel kapasitenin mükemmelliğinin yeterli olmadığını, psikolojik kapasitenin de önemli bir faktör olduğunu ortaya koymuştur (Akarçeşme, 2004; Yılgin, 2023).

Bu araştırmanın amacı, su topu sporcularının durumluk kaygı düzeylerini incelemek ve bazı değişkenlerin su topu sporcularında durumluk kaygı düzeylerine olan etkisini araştırmaktır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır;

1. Sporcuların cinsiyet değişkeni açısından durumluk kaygı düzeylerinde farklılık var mıdır?
2. Sporcuların yaş değişkeni açısından durumluk kaygı düzeylerinde farklılık var mıdır?
3. Sporcuların eğitim durumu değişkeni açısından durumluk kaygı düzeylerinde farklılık var mıdır?
4. Sporcuların uğraştıkları başka spor dalı değişkeni açısından durumluk kaygı düzeylerinde farklılık var mıdır?
5. Sporcuların spor yılı değişkeni açısından durumluk kaygı düzeylerinde farklılık var mıdır?

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini su topu federasyonuna bağlı sporcular oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise su topu federasyonunun 2024-2025 sezonu içerisinde liglere katılan 38 Erkek, 44 Kadın olmak üzere toplam 82 aktif sporcu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmanın bağımsız değişkenleri hakkında bilgi toplamak amacıyla katılımcıların öğrenim gördükleri bölüm, cinsiyet, sınıf, yaş, spor dalı ve yaşadıkları yer ile ilgili sorular yer almaktadır.

Spielberger'in Kaygı Envanteri: 1964 yılında Spielberger ve arkadaşları tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin durumluk kaygı düzeylerini belirlemeye yöneliktir. Türkçeye

çevrilmesi, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları ise Öner ve Le Compte (1998) tarafından yapılmıştır. Ölçek, anda hissedilen kaygıları belirlemek amacıyla oluşturulan 20 maddelik "durumluk kaygı formu" ve son yedi gündür hissedilen kaygıları ölçmek amacıyla oluşturulan yine 20 maddelik "sürekli kaygı formu" olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Ölçekte 20'şer ifade ve her bir ifade için 4 seçenek bulunmaktadır. Seçeneklerin puan değerleri 1 ve 4 arasında olup bireylerin puanları 20 ile 80 arasında değişmektedir. Puanların yüksekliği kaygının yüksek olduğunu göstermektedir. Puanın yüksek ve düşüklüğü kaygının seviyesini göstermektedir

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kişisel bilgilerin yüzdeler dağılımının belirlenmesinde frekans analizinden faydalanılmıştır. Her analiz için verilerin normal dağılımı çarpıklık (skewness) ve yığılma (kurtosis) değerleri incelenerek test edilmiştir ve sonuçlar tüm çarpıklık ve yığılma değerlerinin -1.5 ve +1.5 arası olmadığı ve böylece verilerin nonparametrik testler için uygun olduğu kanaatine varılmıştır (George ve Mallery, 2010). İstatistik analizlerde nonparametrik testler uygulanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve Çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır ve anlamlılık düzeyleri $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

Değişken	Alt Değişken	f	%
Cinsiyet	Erkek	38	46,3
	Kadın	44	53,7
Yaş	18-20 Yaş	14	17,1
	21-23 Yaş	45	54,9
	24-26 Yaş	12	14,6
	27 Yaş ve Üzeri	11	13,4
Eğitim Düzeyi	Lisansüstü	12	14,6
	Lisans	70	85,4
Uğraşılan Başka Spor Dahil	Evet	46	56,1
	Hayır	36	43,9
Kaç Yıldır Spor Yapıyorsun	1-3 Yıl	33	40,2
	4-6 Yıl	25	30,5
	7 Yıl ve Üzeri	24	29,3

Tablo 1'de katılımcılara yönelik bilgilere yer verilmiştir. Katılımcıların çoğunun Kadın (%53,7) olduğu, yaş değişkeni açısından katılımcıların çoğunluğunun 21-23 yaş (%54,9) olduğu görülmektedir. Katılımcıların 70'i (%85,4) Lisans düzeyinde eğitim

seviyesine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların çoğu başka bir spor dalı ile uğraştığını (%56,1) belirtmiştir. Katılımcıların 33'ü (%40.02) 1-3 yıldır, 25'i (%30.05) 4-6 yıldır, 24'ü (%29.03) 7 yıl ve üzeri spor yaptığını belirtmiştir.

Tablo 2. Durumluk Kaygı Düzeyi Puanlarının Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi.

Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Erkek	38	46.70	1774.5	638.5	0.065
Kadın	44	37.01	1628.5		

Tablo 2'de araştırmada yer alan katılımcıların durumluk kaygı düzeyi analiz sonuçları verilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların durumluk kaygı düzeyi ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 3. Durumluk Kaygı Düzeyi Puanlarının Yaş Değişkeni Açısından Analizi.

Grup	N	Sıra Ort.	χ^2	p
18-20 Yaş	14	40,64	0.582	0.900
21-23 Yaş	45	42,96		
24-26 Yaş	12	44,00		
27 Yaş ve Üzeri	11	33,91		

Tablo 3'de araştırmada yer alan katılımcıların durumluk kaygı düzeyi analiz sonuçları verilmiştir. Yaş değişkenine göre katılımcıların durumluk kaygı düzeyi ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 4. Durumluk Kaygı Düzeyi Puanlarının Uğraşılan Spor Dalı Değişkeni Açısından Analizi.

Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Evet	46	39.02	1795.0	714.0	0.284
Hayır	36	44.67	1608.0		

Tablo 4'de araştırmada yer alan katılımcıların durumluk kaygı düzeyi analiz sonuçları verilmiştir. Uğraşılan spor dalı değişkenine göre katılımcıların durumluk kaygı düzeyi ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 5. Durumluk Kaygı Düzeyi Puanlarının Spor Yılı Değişkeni Açısından Analizi.

Grup	N	Sıra Ort.	χ^2	p
1-3 Yıl	33	48.95	5.47	0.065
4-6 Yıl	25	36.18		
7 Yıl ve Üzeri	24	36.79		

Tablo 5’de araştırmada yer alan katılımcıların durumluk kaygı düzeyi analiz sonuçları verilmiştir. Durumluk kaygı düzeyi ölçeği puanlarının katılımcıların spor yılına göre anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 6. Durumluk Kaygı Düzeyi Puanlarının Eğitim Durumu Değişkeni Açışından Analizi.

Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Lisansüstü	12	41.08	493.0	415.0	0.947
Lisans	70	41.57	2910.0		

Tablo 6’da araştırmada yer alan katılımcıların durumluk kaygı düzeyi analiz sonuçları verilmiştir. Durumluk kaygı düzeyi ölçeği puanlarının katılımcıların eğitim durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

TARTIşMA VE SONUÇ

Bu araştırma su topu federasyonuna bağlı lisanslı sporcuların durumluk kaygı düzeylerini cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, uğraşılan başka spor dalı ve spor yılı durumları gibi değişkenler açışından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya katılan sporcuların durumluk kaygı düzeyi puanları cinsiyet değişkeni açışından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Correia ve Rasoda (2019) sporcuların kaygı düzeylerini cinsiyet ve yapılan spor branşı açışından incelediği çalışmasında; kadın sporcuların konsantrasyon bozulma seviyelerinin daha yüksek olduğu ve yüksek somatik kaygı düzeylerine sahip olduğu sonucunu tespit etmişlerdir. Engür (2002) tarafından yapılan araştırmada, cinsiyete göre durumluk kaygı düzeyleri karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Öğüt (2000) tarafından yapılan çalışmada ise, cinsiyet ile sürekli kaygı toplam puanı arasında herhangi bir fark olmadığı rapor edilmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların durumluk kaygı düzeyi puanları yaş değişkeni açışından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Karabulut ve Var (2019), tarafından yapılan çalışma sonucuna göre taekwondo sporu ile uğraşan üniversite öğrencilerinin, yaş değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Tezer (2018) tarafından dağcılık antrenörleri üzerinde yapılan ve antrenörlerin kaygı düzeyini inceleyen çalışmada dağcılık antrenörlerinin kaygı düzeylerini inceleyen çalışmada ise, yaş farklılıklarının kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Literatürde elit sporcularda kaygının belirleyicileri üzerine yapılan bir meta-analiz çalışması sonucunda, genç sporcuların daha yüksek kaygı düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir (Rice vd., 2019). 1.ligde oynayan hentbolcuların yaşları ve kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur (Dorak ve ark. 1991).

Kaygı düzeyinin yaş değişkeni ile doğrudan bir ilişkisi olmadığına dair bulunan bu sonuç, Aktaş (2009), Develi (2006), Ekşi (2006), Tekkoyun (2008) gibi araştırmaların bulguları ile uyumlu olup, bizim çalışmamızı da desteklemektedir. Ancak, Engür (2002), Yücel (2003) ve Erbaş (2005) tarafından yapılan çalışmalar ise, yaş değişkeninin kaygı düzeyinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmaya katılan sporcuların durumluk kaygı düzeyi puanları uğraşılan başka spor dalı değişkeni açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$). Sporcuların kendi branşlarındaki müsabakalarda başarılı olabilmeleri için zihinsel dayanıklılığın, stres ve kaygı düzeylerinin optimal seviyede olması gerekmektedir. Optimal seviyede olmayan stres ve kaygı durumu sonucunda sporcular başarısızlığa sürüklenebilir (Beşler, 2020). Araştırmaya katılan sporcuların durumluk kaygı düzeyi puanları eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan sporcuların durumluk kaygı düzeyi puanları spor yılı değişkeni açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$). Yaş ve spor yaşının azalmasıyla birlikte kaygının yükseldiği gözlemlenmiştir. Rice vd. (2019) tarafından yapılan sistematik meta-analiz çalışmasında, genç yaş sporcuların daha yüksek kaygı düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Farklı bir meta-analiz çalışmasında ise, yaş ve spor yaşının azalmasıyla kaygı düzeyinin arttığı görülmüştür (Rocha ve Osório, 2018). Basketbolcular ve hentbolcular üzerinde yapılan bir araştırmada ise spor yaşı ile kaygı düzeyi arasında negatif bir ilişki bulunmuştur (Gómez-López vd., 2020). Ayrıca, Bilgili (2021) yaptığı çalışmada, spor yaşının ilerlemesiyle birlikte sürekli kaygının azaldığı sonucuna varmıştır. Engür (2002), yapmış olduğu çalışmasında, sporcuların ilgilendikleri spor dalında sahip oldukları deneyimleri, “Durumluk Kaygı” düzeyleri ortalama puanı açısından değerlendirmiş ve sonuç olarak sporcuların deneyimleri söz konusu olduğunda “Durumluk Kaygı” ortalama puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı belirlenmiştir. Öğüt (2000) çalışmasında, sürekli kaygı ile spor yapma yılı arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Erbaş (2005) ise yaptığı çalışmada, ele aldığı sporcuları antrenman yaşına göre incelemiş ve antrenman yaşına dayalı oluşturulan iki grup arasında anlamlı bir fark bulamamıştır.

Literatürü incelediğimizde çalışmamızın sonucuna paralel sonuçlar olmasının yanında çalışmamızın sonucunu desteklemeyen sonuçlarında var olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, su topu sporcularının durumluk kaygı düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, uğraşılan başka spor dalı ve spor yılı durumlarından etkilenmediği söylenebilir. Sporcular üzerine

yapılan bu araştırma spor yöneticileri ve antrenörler üzerinde uygulanabilir. Farklı örneklem gruplarında yapılacak araştırmalar ile örneklem gruplarının özellikleri nedeniyle ortaya çıkabilecek farklılıklar da tespit edilebilir. Genel bir yargıya varılabilmesi için daha geniş kapsamlı araştırmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akarçeşme, C. (2004). Voleybolda Müsabaka Öncesi Durumluk Kaygı İle Performans Ölçütleri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aktaş, S. (2009). Eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Alpullu, A., Yılğın, A. (2019). Leisure time management in Marmara university and Kilis 7 aralık university students training in sports sciences.
- Beşler, H.K. (2020). Zihinsel Antrenmanın Futbol Antrenörlerinin Zihinsel Dayanıklılık Ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi (Basılmamış Doktora Tezi) Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Bilgili, F. (2021). Düzce üniversitesi spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi, 3(6), 1392–1407.
- Correia, M. ve Rosado, A. (2019). Anxiety in athletes: Gender and type of sport differences. International Journal of Psychological Research, 12(1), 9–17.
- Çakıcı, C.K. (2006). Türkiye 1. Su topu Ligi Oyuncularının Vücut Kompozisyonlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Demirdöken, S. (2019). Su Topu Sporcularının Atılganlık Düzeylerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Çorum.
- Develi, E. (2006). Konya’da ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sürekli kaygı durumlarının incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

- Dorak, F., Şefik, T. (1991). Sporcularda Başarı ve Başarısızlıkların Nedenleri, Spor Bilim Dergisi, 2(5).
- Engür, M. (2002). Elit sporcularda başarı motivasyonunun, durumluk kaygı düzeyleri üzerine etkisi (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Erbaş, K. (2005). Üst düzey basketbolcularda durumluk kaygı düzeyleri ve performans ilişkisi (Yüksek lisans tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Freud, S. (1996). Yaşamın ve psikanaliz (Çev: Kamuran Şipal) (3. Baskı). İstanbul.
- George, D., Mallery, P. (2010). IBM SPSS Statistics 26 Step by Step, Routledge, New York.
- Gómez-López, M., Borrego, C. C., da Silva, C. M., Granero-Gallegos, A. ve González-Hernández, J. (2020). Effects of motivational climate on fear of failure and anxiety in teen handball players. International Journal of Environmental Research and Public Health, 17(2).
- Gümüş, M. (2002). Profesyonel Futbol Takımlarında Puan Sıralamasına Göre Durumluk Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Karabulut, E. O., ve Sevde, M. V. (2019). Taekwondocuların Durumluk ve Sürekli Kaygılarının Müsabaka Performansı ve Yaralanma Durumu ile İlişkisi. Türk Spor Bilimleri Dergisi, 2(1), 47-54.
- Öğüt, F. (2000). Sosyal Uyum İle Sürekli Kaygı Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Öner, N. ve Compte, L. A. (1998). Süreksiz durumluk/ Sürekli kaygı envanteri el kitabı (2. Basım). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Rice, S. M., Gwyther, K., Santesteban-Echarri, O., Baron, D., Gorczynski, P., Goutteborge, V., Purcell, R. (2019). Determinants of anxiety in elite athletes: a systematic review and meta-analysis. British journal of sports medicine, 53(11), 722–730.
- Rocha, V. V. S. ve Osório, F. de L. (2018). Associations between competitive anxiety, athlete characteristics and sport context: Evidence from a systematic review and meta-analysis. Revista de Psiquiatria Clinica, 45(3), 67–74.

- Royal, K. A., Farrow, D., Mujika, I., Halson, S. L., Pyne, D., Abernethy, B. (2006). The effects of fatigue on decision making and shooting skill performance in water polo players. *Journal of Sports Sciences*, 24(8), 807-815.
- Tanyeri, L. (2019). Farklı branş sporcularında yaralanma kaygısının incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(19), 577-591.
- Tekkoyun, M. (2008). Sınıftaki öğrenci sayısının ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinin stres ve kaygısı üzerine etkisinin K. Çekmece ilköğretim okulları örneğinde incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Tezer, N. (2018). Dağcılık Antrenörlerinin Kaygı Düzeyleri İncelemesi. *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 1(1), 1-8.
- Toy, A. B. (2021). Akılcı Duygusal Davranışçı Yaklaşım Temelli Psiko Eğitim Programının Sporda Kaygı ve Akıldışı Performans İnançları Üzerine Etkisi . Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Yapıcı, A. (2012). Elit Su Topu Oyuncularında Şut Hızları ile izokinetik Kas Kuvvetleri Arasındaki İlişkisi. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalı, Spor Bilimleri, İzmir.
- Yapıcı, A., Ozkol, M.Z., Ozçaldıran, B., Ergun, M. (2017). The Relationship Between Throwing Velocity With And Without Leg Movements And Isokinetic Muscle Strength In Elite Water Polo Players. *European Journal Of Physical Education And Sport Science*.
- Yılgin, A. (2023). Sporda Yönetici, Beden Eğitimi Öğretmeni ile Antrenörlerde Spora Özel Merak ve İş Becerikliliğinin İncelenmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 8(2), 143-158.
- Yücel, O. (2003). Taekwondo'cuların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ve müsabakalardaki başarılarına etkisi (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.